

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-85924

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.215/21/2022.

A tanács tagjai: Dr. Kozsuch Edina közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Dr. Virágh Norbert közbeszerzési biztos

A kérelmező: Redboxcom Kft.
(Pécel, Boncsok utca 23.)
A kérelmező képviselője: Dr. Csizmadia Laura
felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Budapest, Hold utca 6. 4. em. 5.)

Az ajánlatkérő: Nemzeti Kommunikációs Hivatal
(Budapest, Garibaldi utca 2.)
Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Farkas Bálint
felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Budapest, Garibaldi utca 2.)

Az egyéb érdekelt: Zengo Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
(Szeged, Kossuth Lajos sgt. 72.)
Az egyéb érdekelt képviselője: Dr. Nagymihály Tamás
ügyvéd, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Szeged, Gogol utca 6.)

A beszerzés tárgya, értéke: „HEPA - OKT kialakítása és médiaügynökség (471)” – 1. RÉSZ: OKT kialakítása (EKR001426342021) – 144.464.417.-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - ot.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet elutasítja.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő 2022. január 14. napján a Kbt. Második Része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben meghatározott szolgáltatás megrendelés tárgyában. Az eljárás megindítására az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (a továbbiakban: EKR) az EKR001426342021 azonosítószám alatt került sor, az ajánlati felhívás az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2022/S 013-029513 azonosítószámon 2022. január 19. napján került közzétételre.

2. Az ajánlati felhívás (a továbbiakban: felhívás) releváns előírásai a jogorvoslattal érintett 1. rész (OKT kialakítása) tekintetében az alábbiak voltak:

A felhívás II.1.4) pontja tartalmazta a közbeszerzés rövid ismertetését:

A GINOP-1.3.7-19-2020-00001 azonosítószámú „Fit for Export” projekt keretein belül az „Online Kiállító Tér (OKT) kialakítása” és nemzetközi online médiakommunikációs ügynökségi feladatok ellátása 1. rész - Weboldalfejlesztéssel (OKT) kapcsolatos feladatok ellátása a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Zrt. részére (1 - OKT kialakítása).

A felhívás II. 1.6) pontja rögzítette, hogy a beszerzés részekből áll, az ajánlatok valamennyi részre benyújthatók.

A felhívás II.2.4) pontja alapján a nyertes ajánlattevő feladata a megrendelő weboldalának „Online Kiállító Tér” (továbbiakban: OKT) teljeskörű fejlesztése és tárhelyének biztosítása, a rendszer üzemeltetése az alábbiak szerint: A fejlesztésre, teszttüzemre, hibajavításra, hiánypótlásra és az üzemeltetésre vonatkozó határidőket a műszaki leírás tartalmazza.

A felhívás II.2.5) pontja tartalmazta az értékelési szempontokat. Minőségi kritériumként meghatározásra került:

M.2.2) pont szerinti teljesítésben résztvevő szakember M.2.2) pontban meghatározott tapasztalatán felüli szakmai többlettapasztalata (hónap) (min. 0, max 12 hónap) / Súlyszám 100

M.2.3) pont szerinti teljesítésben résztvevő szakember M.2.3) pontban meghatározott tapasztalatán felüli szakmai többlettapasztalata (hónap) (min. 0, max 12 hónap)/ Súlyszám 100

Ár - Súlyszám: 800

A felhívás II.2.7) pontja tartalmazta a szerződés időtartamát, melyben 2022. április 15. -2022. december 31. közötti időszak került megjelölésre. A szerződés meghosszabbítható.

A felhívás II.2.12) pontjában rögzítette az ajánlatkérő, hogy a közbeszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos, a projekt száma vagy hivatkozási száma: GINOP-1.3.7-19-2020-00001.

A felhívás III.1.3) pontjában határozta meg az ajánlatkérő az alkalmasság minimumkövetelményeit.

Az 1. részben:

M.1) Alkalmatlan az ajánlattevő a szerződés teljesítésére, amennyiben nem rendelkezik a felhívás feladásának napjától visszafelé számított három évben (36 hónapban) az előírásoknak és a szerződésnek megfelelően teljesített alábbi referenciákkal:

M.1.1) legalább 1 db olyan referenciával, amely weboldal grafikai layoutjának grafikai tervezésére vonatkozott.

M.1.2) legalább 1 db olyan referenciával, amely reszponzív, CMS-rendszerrel ellátott weboldal tervezésére, fejlesztésére és üzemeltetésére vonatkozott. Az ajánlattevő az M.1.1) és M.1.2) követelményt legfeljebb 1-1 db referenciaigazolással/nyilatkozattal igazolhatja.

M.2) Alkalmatlan az ajánlattevő a szerződés teljesítésére, amennyiben nem rendelkezik az alábbi szakemberekkel:

M.2.1) legalább 1 fő felsőfokú (egyetem/főiskola) végzettségű webfejlesztő (programozó) szakemberrel, aki legalább 36 hónapos webfejlesztési szakmai tapasztalattal rendelkezik.

M.2.2) legalább 1 fő felsőfokú (egyetem/főiskola) végzettségű webdesigner szakemberrel, aki legalább 36 hónapos webdesigner szakmai tapasztalattal rendelkezik;

M.2.3) legalább 1 fő felsőfokú (egyetem/főiskola) végzettségű UX designer szakemberrel, aki legalább 24 hónapos UX designer szakmai tapasztalattal rendelkezik. A szakemberek teljes szerződés időtartama alatti rendelkezésre állása szükséges. Az egyes szakemberek között az átfedés nem megengedett.

A felhívás VI.3.) pontjában az ajánlatkérő rögzítette, hogy az ajánlattevő köteles az ajánlatában beadni a közbeszerzési dokumentáció részeként kiadott ártáblázatot teljes körűen bearázva, cégszerű aláírással ellátva, és hogy az ártáblázatot szakmai ajánlatnak minősíti. Az ajánlatkérő felhívta a figyelmet a Kbt. 71. § (8) bek.-re. Csatolni kell az ajánlatban szereplő nyilatkozatokat aláíró, az ajánlattevő és az alkalmasság igazolásában részt vevő gazdasági szereplő írásbeli képviselőjére (cégképviselő) jogosult személy (aláírási címpéldányát/aláírás-mintáját a közbeszerzési dokumentációban részletezettek szerint).

A felhívásban rögzítette az ajánlatkérő, hogy jelen közbeszerzési eljárás eredményeként a szerződés a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Zrt. (megrendelő) részéről kerül megkötésre.

A felhívásban meghatározásra került, hogy a Kbt. 76. § (2) bek. c) pontja alapján legjobb ár-érték arányt megjelenítő ajánlat a nyertes ajánlat. Az ajánlatkérő alkalmazza a Kbt. 81. § (4)-(5) bekezdését.

Az ajánlatok értékelési szempontja vonatkozásában a felhívás tartalmazta, hogy az ajánlatban a 2.1. és 2.2. sz. értékelési alszempont tekintetében tett megajánlás alátámasztására az ajánlathoz csatolni kell az ajánlattevő cégszerűen aláírt nyilatkozatát, melyben feltünteti az értékelési szempont szerinti szakember nevét. Továbbá csatolni kell a szakember saját kezűleg aláírt szakmai önéletrajzát, a közbeszerzési dokumentációban részletezettek szerint.

Az 1. részben a II.2.5.) pont szerinti ajánlati ár értékelési szempont pontos megnevezése és súlyszám: 1.1 OKT weboldal teljes körű tervezése és programozása (konzultáció, specifikáció készítés, modulok tervezése lefejlesztése függelék 3-4. pontjai szerint, fejlesztői dokumentáció összeállítása, tesztelés, oktatás), továbbá OKT weboldal teljes körű üzemeltetése a szerződéses időszak végéig, súlyszám: 800

3. Az ajánlati dokumentációban az értékelési szempontok között meghatározásra került az ajánlati ár (1. részszempont) vonatkozásában, hogy az ajánlati árnak minden, a szerződésszerű teljesítés érdekében, valamint a műszaki leírásban és az ártáblázatban foglaltak szerint

felmerülő költséget, adót, közterhet, illetéket, szerzői jogdíjat, stb. magában kell foglalnia, kivéve az ÁFA összegét. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentum részeként ártáblázatot biztosít az ajánlattevők részére. Az ajánlattevők feladatát képezi, hogy az ártáblázatot beárazzák és azt az ajánlat részeként benyújtják. Az ajánlatkérő kéri az ajánlattevőket, hogy a szerződésben, valamint a műszaki leírásban előírt követelményeknek megfelelően tegyék meg ajánlatukat. Az ajánlatkérő a legjobb ár-érték arány szempontú értékelés alapján értékeli. Amennyiben az ártáblázat kitöltése nem felel meg a jelen fejezetben foglaltaknak, úgy az az ajánlat érvénytelenségét vonhatja maga után. A feladatok megvalósítása során bekövetkező árváltozásokat a nyertes ajánlattevő utólag nem érvényesítheti. A szerződés során potenciálisan felmerülő árváltozások várható mértékét az ajánlattevőknek kell megbecsülnie, és azt be kell építeni a megajánlott árba.

4. Az ajánlati dokumentációban az értékelési szempontok között meghatározásra került a minőségi szempont (2. részszerzőpont) vonatkozásában, hogy az ajánlattevőnek a 2.1. és 2.2. sz. értékelési alszerzőpont tekintetében tett ajánlata alátámasztására az ajánlathoz csatolnia kell a cégszerűen aláírt nyilatkozatát, melyben a szakember nevének feltüntetésével bemutatja a felhívás III.1.3) pontja M.2) 2. és 3. alpont szerinti alkalmassági követelmény igazolására bemutatni kívánt szakembert. Az ajánlatkérő felhívta a figyelmet a Kbt. 71. § (9) bekezdésében foglaltakra, mely szerint az értékelési szempontok tekintetében bemutatott szakember nevének megajánlása kötelező, hiánya nem minősül nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hibának, így erre vonatkozó hiánypótlás a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjára tekintettel nem bocsátható ki, és az ajánlat érvénytelenségét eredményezi.

5. Az ajánlatkérő az ajánlattételi határidőt 2022. február 14. napjának 11 órájában határozta meg.

6. Az ajánlatok bontására 2022. február 14. napján 13 órakor került sor. A bontási jegyzőkönyvben foglaltak szerint az eljárás 1. része vonatkozásában 5 ajánlat került benyújtásra. A Zengo Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: egyéb érdekelt) ajánlati ára 119.500.000.-Ft, a kérelmező ajánlati ára 54.635.000.-Ft volt.

7. A kérelmező ajánlatához csatolta H. P., T. N., és D. D., mint kapacitást nyújtó szakemberek szakmai önéletrajzát, végzettséget igazoló okiratát, valamint a 2022. február 18. napján kibocsátott hiánypótlási felhívást követően az előszerződéseit.

8. Az ajánlatkérő 2022. március 8. napján aránytalanul alacsony árra vonatkozó indokoláskérést bocsátott ki a kérelmező részére. Az ajánlatkérő felhívta a kérelmezőt, hogy az általa megajánlott egyösszegű ajánlati árat indokolja és a tartalmát megalapozó adatokat részletesen ismertesse figyelemmel arra, hogy az ajánlata a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár tekintetében. Az ajánlatkérő felhívta a kérelmezőt, hogy nyújtson be olyan teljes körű indokolást, amely egyértelműen és minden kétséget kizáró módon meggyőzi az ajánlatkérőt arról, hogy a kért ellenszolgáltatás racionális közgazdasági indokokon és számításokon alapul, nem tekinthető irreálisnak, elfogadása nem jelent kockázatot az ajánlatkérő számára. A kérelmező csatolja az ellenszolgáltatásra vonatkozó részletes költségkalkulációját, és ennek keretében igazolja, hogy az alkalmazott ár legalább a termelési határköltségeket fedezi, illetve mutassa be, hogy a jelentősen alacsonyabb ár milyen költséghatékonyságon alapul. Ennek keretében adjon részletes tájékoztatást a teljesítéshez szükséges emberi erőforrásokról, a humán erőforrás fordítás mértékéről, az ehhez tartozó

munkabérekről, valamint minden egyéb olyan költségről, ami a teljesítés során felmerül, és amellyel az ajánlati ár meghatározásakor kalkulált. A költségkalkulációkhoz kapcsolódóan mutassa be a számítás részletes levezetését, tartalmát, így különösen a szerződés teljesítéséhez szükséges emberi erőforrás időbeli és mennyiségi ráfordítását, azaz mutassa be, hogy az egyes feladatok ellátása során milyen munkaerővel számolt, továbbá, hogy a feladatellátás hogyan igazodik az egyes mérföldkövekhez kapcsolódóan ellátandó feladatokhoz, mutassa be a saját alkalmazásában álló szakemberek munkabérét és munkabért terhelő kötelezettségeit (közterheit), illetve az alvállalkozóként közreműködő szakemberek alvállalkozói díját (objektív módon alátámasztottan), mutassa be az ajánlati ár meghatározásakor figyelembe vett közvetett költségek (rezsiköltségek) vonatkozásában, hogy annak körében milyen felmerülő költségnemeket, milyen mértékben vett figyelembe (amennyiben arányosítás útján mutatja be a szerződésre eső költségeket, úgy annak számítási módját mutassa be); valamint mutassa be azt is, hogy a feladat ellátásával kapcsolatban milyen vállalkozói haszonnal számolt.

9. A kérelmező 2022. március 17. napján benyújtotta az aránytalanul alacsony árra vonatkozó indokoláskérésre a költségindokolást tartalmazó Excel formátumú táblázatát, valamint a hozzá fűzött kiegészítő megjegyzéseit tartalmazó dokumentumot.

A kérelmező a költségkalkulációhoz fűzött szakemberi kapacitásokról szóló pontjához megjegyezte, hogy a felhívás munkanapokban kéri a kapacitások bemutatását, ezt egy IT fejlesztés esetében véleménye szerint célszerűbb óradíjban ismertetni, mivel egy OKT-hez fogható, sok egymásra épülő modullal készülő fejlesztés esetében párhuzamosan több elem is dolgoznak a fejlesztők, így a munkanapokra bontott költségbemutató nem fedné a valóságot. Az óradíj ezzel szemben reális képet ad a majdani kivitelezés emberi erőforrásairól.

A költségkalkulációhoz fűzött, saját alkalmazásban álló szakemberekről szóló pontjához megjegyezte, hogy kérelmező a projekt teljesítése során tervezetten beszállítókkal fog dolgozni, saját alkalmazásban lévő szakember nem tartozik a projekt csapathoz.

10. Az ajánlatkérő 2022. április 5. napján kiegészítő árandokolás kérést bocsátott ki a kérelmező részére, melyben rögzítette, hogy a korábban benyújtott árandokolás tartalmából nem állapítható meg az ajánlatkérő számára az ajánlati ár megalapozottsága, gazdasági ésszerűsége, azaz, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

11. Az ajánlatkérő a kiegészítő árandokolás kérésében kérte megadni, hogy nyertesség esetén ki fogja a megrendelővel a kapcsolatot tartani, és egyéb, adminisztratív, illetve koordinátori teendőket ellátni, egyértelműsíteni, hogy a költségindokolást tartalmazó táblázatban található feladatot alvállalkozó fogja-e végezni, amennyiben nem, úgy a táblázat kiegészítésével egyértelműsítse, hogy mely feladatok merülnek fel az ajánlattevő és melyek az alvállalkozó oldalán, a táblázat 115-117. soraiban nevesített, projektekre jutó rezsiköltségek az ajánlattevő vagy az alvállalkozója oldalán merülnek-e fel, valamint egyértelműsítse, hogy a benyújtott táblázatban szereplő nettó egységárak az ajánlattevő vagy az alvállalkozó nettó egységárait mutatják-e be.

Mіндеzekon felül az ajánlatkérő kérte bemutatni, hogy mi alapján számoltak az árandokolásban feltüntetett alvállalkozó(k) által megajánlott szakértői egységárakat.

12. A kérelmező 2022. április 8. napján benyújtotta válaszát a kiegészítő árandokolás kérésre, melyben kifejtette, hogy az ügyfélkapcsolattartást és a koordinátori teendőket, szakmai vezetést N. D. szabadúszó IT projektmenedzser látja el a kérelmező beszállítójaként. Az adminisztrációs feladatokban K. D., a kérelmező ügyfélkapcsolati vezetője segít.

A kérelmező válaszában rögzítette, hogy a táblázatban lévő, humán erőforrásokat jelentő tételeket szabadúszó beszállítók végzik, akik munkáját a fent megnevezett projektmenedzser irányítja, illetve, hogy a táblázat 115-117. soraiban nevesített, projektre jutó rezsiköltségek a kérelmezőt terhelik. A táblázatban lévő egységárak, a humán erőforrást igénylő sorokban, az alvállalkozók nettó egységárai.

13. A kapacitást nyújtók díjazásait velük egyeztetve, a munka során várható szaktudás- és időbeli hozzájárulásaik fényében kalkuláltak. A résztvevő szakemberek ajánlatait az indokolás mellé csatolta a kérelmező. Az egyeztetések során érkezett díjazások megismerését követően iparági források felé fordult a kérelmező, hogy meg tudja állapítani azok reális piaci szintjét.

A piaci árak megállapításához a saját, korábbi informatikai fejlesztésekben szerzett tapasztalatai mellett segítségére volt a Fizetések.hu portál IT szakemberi béreket bemutató funkciója, valamint a HWSW.hu informatikai portál informatikus fizetésekről szóló kimutatása. Az árakat mindezen információkat is figyelembe véve fogadta el a beszállítói tárgyalások során.

14. Az ajánlatkérő 2022. április 18. napján közzétett összegezésében a kérelmezőt nevezte meg nyertes ajánlattevőként.

15. Az egyéb érdekelt 2022. május 11. napján iratbetekintést kezdeményezett a kérelmező alacsony árindoklása, szakmai ajánlata és referenciái vonatkozásában, amely iratbetekintésre 2022. május 12. napján sor került.

16. Az egyéb érdekelt 2022. május 17. napján előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be, melyben előadta, hogy nem tartja megvalósíthatónak megfelelő minőségben a projektet a kérelmező által megajánlott díjon a jelenlegi iparági bérek és egyéb költségek ismeretében. Előzetes vitarendezési kérelmének 1. pontjában előadta, hogy a kérelmező irreálisan alacsony tervezett munkaerő ráfordítással kalkulált. A tervezett UX, UI, frontend- és backend fejlesztői ráfordítást nézve - nem számítva a PM, üzemeltetés, betanítás, rendszergazdai tevékenységek, dokumentálás és tesztelés óráit - a 31 hét fejlesztési idő alatt átlagosan a teljes foglalkoztatásra vetítve napi 1,3 fejlesztői ráfordítással számol a kérelmező. Az iparági sz tenderdek figyelembevételével ez a projekt ennyi erőforrás ráfordításból nem szállítható le elfogadható minőségben. A kérelmező által megadott órabérek alapján az alvállalkozói díjak a hivatkozott internetes oldalak információi alapján az adott terület maximumai, átlagosan havi 144 munkaórával számolva, egy back-end fejlesztői költsége (nettó 16.000 Ft), az adott órabéren, meghaladja egy bruttó 2.000.000.-Ft-os bejelentett munkavállalói fizetés teljes munkáltatói költségét. Ezen magas költségű fejlesztőkkel kalkulálva is csak az eredetileg meghatározott költségkeret 40%-a alatti értékre becsülték a projektet, ami azt mutatja hogy a feladatot az eredeti elképzelés töredékének gondolja a kérelmező.

17. Az egyéb érdekelt előzetes vitarendezési kérelmének 2. pontjában előadta, hogy a kérelmező humán erőforrás tekintetében csak külső kapacitás költségeivel számolt az indoklása alapján, nem számolt a saját adminisztrációs költségeivel annak ellenére sem, hogy a válaszaiban nevesíti K. D. ügyfélkapcsolati vezetőt, mint adminisztrációs támogatót, továbbá nem számol a projekt külső résztvevőinek felkeresési, konzultációs és szerződéses költségeivel sem. A kérelmező a költségek 100%-át bemutatta, tehát nem mutatta ki, hogy a saját kapacitás nyújtása milyen költséget jelent, illetve, hogy azt miként vette számításba, így az indoklásból egyértelműen nem állapítható meg, hogy valamennyi költségelem figyelembe vételre került-e.

18. Az egyéb érdekelt előzetes vitarendezési kérelmének 5. pontjában előadta, hogy a kérelmező nem gazdasági társulásokot, hanem szabadúszó szakembereket kíván bevonni a projektbe. A nevesített fejlesztésbe bevonni kívánt szabadúszó szakemberek: H. P., D. D. és T. N.

Kifejtette, hogy T. N. kisadózó egyéni vállalkozóként tett ajánlatot, amennyiben a projektben meghaladja a munkavégzése a 176 órát az általa adott órabéren, akkor az a fölötti órái 40%-os további - a KATA adózásának szabálya miatti - terhet jelenthet a kérelmező részére. H. P. és D. D. magánszemélyként adott ajánlatot. Amennyiben megbízási viszonyban kerülnek bevonásra a projektbe, akkor a megbízási viszony járulékfizetési kötelezettséget von maga után, amivel nem számol a kérelmező. Nem számol a kérelmező a projektből származó bevétel után fizetendő helyi iparűzési adóval. A kérelmező nem mutatta be, hogy milyen vállalkozási formájú alvállalkozókat kíván bevonni a teljesítésbe, így az sem tisztázott, hogy milyen egyéb költségek merülhetnek fel.

19. Az egyéb érdekelt álláspontja szerint a kérelmező alulbecsüli a projektet, számos további költséggel nem számol, ami óriási kockázattal jár a projekt megvalósulására való tekintettel mind az ajánlatkérő, mind a kérelmező számára. Az egyéb érdekelt kérte, hogy a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján a kérelmező ajánlatát, mint aránytalanul alacsony árat megajánló ajánlatot, nyilvánítsa érvénytelennek, figyelemmel arra is, hogy az árindokolás kérés kiegészítésére sem adott meg minden olyan információt teljeskörűen, amely alátámasztaná az ajánlata szakmai megalapozottságát a feladat mérete tekintetében és gazdasági észszerűséggel való összeegyeztethetőségét.

20. Az ajánlatkérő 2022. május 18. napján kiegészítő indokoláskérést bocsátott ki a kérelmező részére.

A kiegészítő indokoláskérés 1. pontjában az ajánlatkérő kérte bemutatni és alátámasztani, hogy a fejlesztőkre vonatkozó humán erő ráfordítás tekintetében mi az a megalapozó körülmény, ami lehetővé tette, hogy az árindokolásban az egyes részfeladatok tekintetében feltüntetett óramennyiségeket az adott mennyiségben vette figyelembe, és hogy ez elegendő mértékű ráfordítást jelent az alvállalkozók részéről a feladatok szerződésszerű végrehajtására.

21. A kiegészítő indokoláskérés 2. pontjában az ajánlatkérő kérte bemutatni és alátámasztani, hogy ajánlattevő munkavállalója, K. D. ügyfélkapcsolati vezető feladat ellátás során kalkulált díjazása, feladatai hol és milyen mértékben jelennek meg a benyújtott indokolásban.

22. A kiegészítő indokoláskérés 4. pontjában az ajánlatkérő kérte bemutatni és alátámasztani, hogy a cég fenntartásával szükségszerűen együtt járó rezsiköltségeken felül merül-e fel ajánlattevő oldalán további rezsiköltség (pl. menedzsment arányos költsége, közüzemi díjak költsége, munkaeszközök használatának díja, társasági- és iparűzési adó arányos része, stb.).

23. A kiegészítő indokoláskérés 5. pontjában az ajánlatkérő kérte bemutatni és alátámasztani, hogy a bemutatott szakemberek tekintetében (T. N., H. P., D. D., N. D.) számolt-e ajánlattevő adó- és járulékfizetési kötelezettséggel, amennyiben igen, úgy szakemberenként lebontva mely soron és milyen értékben, mértékben, mely jogszabályokat (pontos jogszabályhely megjelölésével) figyelembe véve. Amennyiben nem kalkulált ajánlattevő az ajánlattevő oldalán felmerülő járulékfizetési kötelezettségekkel a bevont szakembereket érintően, jogszabályhely pontos megjelölése mellett adja meg a mentesülés körülményeit.

24. A kérelmező 2022. május 23. napján a kiegészítő indokoláskérésre benyújtott válaszában a kiegészítő indokoláskérés 1. pontjára előadta, hogy a távmunka, annak dinamikus és egymásra épülő erőforrás használata okán, a legjobban óradíjban értelmezhető. A vitarendezési kérelem fejlesztőkre vonatkozó, saját logikájú erőforrás táblázata azonban napi konstrukcióval számolt és összesen 1, meghatározatlan tudású és tapasztalatú fejlesztőt adott meg az egyes fázisokhoz.

Az átlagos 1.3 fejlesztő emiatt sem konstrukcióban, sem szakmai tartalomban nem értelmezhető a kérelmező szakmai ajánlatával. Előadta, hogy az előzetes vitarendezési kérelemben vélelmezett 2 főnyi, projekt megvalósítására szánt fejlesztő hamis hipotézis. A kérelmező válaszában felvilágosítást adott arról, hogy a munkában az előzetes kapacitás tervezéseik alapján 12 fős szakemberekből vesz részt az árindokolási táblázatban szereplő kompetenciák keretein belül, az ottani költségeket is megtartva. A Műszaki tartalom Nyertes Ajánlattevő Feladatai fejezetében lévő 1. Konzultáció és 2. Specifikáció pontjai a megvalósítás részletes modellezésének és a pontos csapat meghatározás időszakára, ami szerződéskötés utáni fázisban értelmezhető. A Műszaki Tartalom viszont kellő részletességet biztosított ahhoz, hogy a szerződésen belüli, annak megfelelően reális igényekhez az erőforrás keretét meg lehessen becsülni, és hiteles terv születhessen általa. Az ajánlatban feltüntetett 3 kapacitást nyújtó személy a szakemberekből tagja. Rögzítette, hogy sem a kiírás, sem az azt követő felvilágosítási kérdések nem sugallták azt, hogy egy ilyen komplexitású fejlesztés csupán a 3 leadott kapacitást nyújtóval elvégezhető. Ennek állítása bármelyik szolgáltató részéről szakmaiatlan lenne, és jogosan vetné fel a projekt alultervezettségének kockázatát.

A szabadúszó szakemberek a tervezési folyamaton túl az operatív megvalósításban is részt vesznek és emiatt tisztában vannak a reális erőforrás igényekkel. A tervezés a projektmenedzser vezette know-how-n keresztül zajlott a tervezett majdani résztvevőkkel. Első lépésként a Műszaki Tartalom alapján a felek egy független első becslést készítettek. Ezt követően a szakmai ajánlat többkörös, egymás közti iterációs folyamaton ment át addig a pontig, amíg konszenzus született a csapatban a megvalósítás során, a Műszaki Tartalomban megjelenő, részükről nézve egymásra épülő fázisokról, feladatonként meghatározva a potenciális megoldásokat, akadályokat. A tervezés során minden tervezőnek létezik 1-1 önálló, a korábbi becslések pontossága alapján beállított szorzója, mely az adott becslést normalizálja. A nagyon eltérő becslési pontokat a résztvevők átbeszélnek, itt konszenzust nem kell alkotniuk, viszont igazíthatják a saját becsléseiket. Utolsó lépésként a tételenkénti becslések átlagával számolják ki a végső becslést, ami a költségindoklási táblázatban bemutatott soronkénti kapacitásokat hozta ki. Ez a folyamat eredményezi a projektre értendő valós erőforrás kalkulációt, amit az operatív munka során egy ún. tracker funkciójú egyedi fejlesztésű scripttel követnek a résztvevők, tizedes pontosságú órákkal.

25. A kérelmező a kiegészítő indokoláskérés 2. pontjára előadta, hogy a kérelmező ügyfélkapcsolati vezetője adminisztrációs segítséget nyújt a megvalósítást vezető projektmenedzsernek. A Kft. tulajdonosának döntése értelmében az olyan megbízásoknál, amik ilyen magas szintű külsős kompetenciák bevonását szükségeltetik és emiatt a belső erőforrás alacsony kapacitású támogató jellegűvé válik, munkavállalói költséget nem számol el.

26. A kérelmező a kiegészítő indokoláskérés 4. pontjára előadta, hogy a rezsi definíciója az Értelmező Kéziszótár alapján rendszeres kiadásokat jelent egy gazdasági szervezet számára. A társasági- és iparüzési adót nem lehet egy projektre vetített módon lebontani, azok hányada csupán a fejlesztés lezárultát magába foglaló üzleti év elszámolásakor jelenik meg a tárgyév

bevételeinek arányosságában, ez pedig nem a jelenlegi költségindoklási folyamat pénzügyi aktusa.

27. A kérelmező a kiegészítő indokoláskérés 5. pontjára előadta, hogy a beszállítókkal végzett megvalósítás, valamint a belső kapacitások bemutatott kezelésének fényében munkavállalói terhek nem merülnek fel.

A szakmai kompetenciát igazoló, kapacitást nyújtó szakemberek az ajánlat leadásakor, a nevezéshez kapcsolódó dokumentumokban (önéletrajz, előszerződés) magánszemélyként jelenhettek meg a kiírás értelmében, erre ott így volt lehetőség. A kérelmező ugyanakkor nem vállalt arra kötelezettséget, hogy sem őket, sem a többi csapattagot bejelenteni kívánja a projektciklusra, mivel az önmagában hátráltatná az ügyfél számára adható legjobb ár-értékű ajánlatot. Emiatt irányadó módon kisadózói konstrukcióban kívánja foglalkoztatni, amihez a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (a továbbiakban: KATA/KIVA tv.), az irányadó, és amelynek 8. § (1) bekezdése értelmében a kisadózó vállalkozás a főállású kisadózó után havi 50 ezer forint tételes adót fizet, a törvény 9. § (1) bekezdés értelmében pedig mentesül valamennyi járulék és adó megfizetése alól a kisadózó. Idézett adótörvényi keretek tisztán mutatják, hogy a kisadózói szerződések során felmerülő adóterhek a kisadózót terhelik, azok saját tevékenységére vetített költségeinek ismerete és befizetése nem a megbízó feladata, annak adminisztrációs és bevétel oldali korlátaival és az arra nyújtott megoldással egyetemben. A kiírás nem tartalmazott későbbi kisadózói szerződésekről szóló tiltást, ahogy az a költségindokolások során sem merült fel.

28. Az ajánlatkérő 2022. május 24. napján módosította összegezését. A módosított összegezésben a kérelmező ajánlatát érvénytelenné nyilvánította, melynek okaként rögzítette, hogy aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz az alábbi indokok alapján:

Az érvénytelenség 1. számú indoka: A kérelmező a kiegészítő árindokolásában az árindokolás kérdésben kifejezetten nevesített társasági- és iparüzési adó figyelembevétele kapcsán úgy nyilatkozott, hogy „a társasági- és iparüzési adót nem lehet egy projektre vetített módon lebontani, azok hányada csupán a fejlesztés lezárultát magába foglaló üzleti év elszámolásakor jelenik meg a tárgyév bevételeinek arányosságában, ez pedig nem a jelenlegi költségindoklási folyamat pénzügyi aktusa.”

A kérelmező az árindokolásában, illetve kiegészítő árindokolásában megállapítható módon nem számolt a társasági- és iparüzési adó kötelezettségével és ennek arányosított költségével, azaz a teljesítéssel összefüggésben felmerülő közvetett költségekkel, ezért az ajánlati ára nem megalapozott, az lehetetlen kötelezettségvállalásra irányul, mivel az ajánlati ára képzésekor egyáltalán nem, azaz semmilyen mértékben nem vette figyelembe azokat a működéssel összefüggő költségelemeket, amelyek az adott projekt teljesítésekor ugyan közvetetten, de felmerülnek, és amelyekkel számolnia kellett volna.

Az érvénytelenség 2. számú indoka: A kérelmező ajánlatban foglalt nyilatkozatok (pl. előszerződés), illetve az árindokolások tartalma alapján megállapítható, hogy a nevezett szakemberek természetes személyként, és nem más (pl. egyéni vállalkozói) formában kerülnek bevonásra az eljárásba, illetve a teljesítésbe, ellenben ajánlattevő adó- és járulékfizetési kötelezettséggel nem számolt, mivel álláspontja szerint kisadózó magánszemélyek esetében ajánlattevőt ilyen költségek nem terhelik.

Ha az adószámos magánszemély megbízási szerződés keretében vállalkozás kifizetőnek végez tevékenységet, úgy az adószámos magánszemélynek járó bevételből nem az adószámos magánszemélynek, hanem a kifizetőnek kell megállapítani, bevallani és befizetni a személyi

jövedelemadó előleget, továbbá a társadalombiztosítási járulékot. Emellett pedig a kifizetőnek szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettsége is keletkezik, így ezen költséggel szükségszerűen számolnia kellett, amennyiben ily módon kívánja foglalkoztatni a szakembereket. Ezen szociális hozzájárulási adó költségre való utalást a benyújtott árandokolás nem tartalmaz, sőt, éppen ellenkezőleg azt erősíti meg a kérelmező, hogy ilyen költségekkel – a vélt kisadózói minőség okán – nem számolt.

Az ajánlatkérő számára a kiegészítő árandokolás alapján az volt megállapítható, hogy a természetes személyként bevonásra kerülő szakembereket (T. N., H. P., D. D., N. D.) a kérelmező nem jogszabályoknak megfelelő módon kívánta bevonni, továbbá nem számolt a bevonásukkal szükségszerűen felmerülő közterhekkkel, ebből következőleg az ajánlata nem megalapozott, és érvénytelen a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján.

Az érvénytelenség 3. számú indoka: Az ajánlatkérő rögzítette, hogy a kérelmező köteles valamennyi, a beszerzés megvalósítása során felmerülő költséget figyelembe venni, és azokat azokon a sorokon kalkulálni, ahol valóban felmerülnek, bármilyen módon és formában szerezhető előny érdekében nem tekinthet el az alkalmazásától és azzal történő kalkulálásától. Ez alapján, ha a teljesítésben a saját munkavállaló – ugyan kis mértékű, támogató jelleggel is – de közreműködik, akkor az ő bevonásával szükségszerűen felmerülő költségekkel (így legalább a munkabérének, illetve a munkáltatói terheknek adott szerződésre eső közreműködéssel arányos részével) az ajánlattevőnek számolnia kell, továbbá a kérelmező nem számolt a projekt külső résztvevőinek felkeresési, konzultációs és szerződéses költségeivel sem. Erre tekintettel a kérelmező ajánlata érvénytelen a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján.

Az érvénytelenség 4. számú indoka: A 2022. március 8. napján kiküldött indokoláskérésre, valamint a 2022. április 5. napján kiküldött, kiegészítő árandokolás kérésre beérkezett nyilatkozatok és alátámasztó dokumentumok kapcsán ajánlatkérő számára az került bemutatásra és alátámasztásra a kérelmező részéről, hogy a szerződés során a feladatokat a 3 kapacitást nyújtó személy, valamint a megjelölt projektmenedzser és ügyfélkapcsolati vezető fogja ellátni. Ezzel szemben a 2022. május 23. napján kiküldött, 2. számú kiegészítő indokoláskérésre adott válaszában 12 fő szakember közreműködését prognosztizálja, amely nincs összhangban a korábban előadottakkal, valamint ebből következőleg a korábbiakban be nem mutatott, meg nem nevezett szakemberek bére/alvállalkozói díja az indokoláskéréssel ellentétben nem került bemutatásra. Mindezek alapján az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatát a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelenné nyilvánította.

29. Az ajánlatkérő 2022. május 26. napján az egyéb érdekelt előzetes vitarendezési kérelmére adott válaszában kifejtette, hogy az előzetes vitarendezési kérelemben foglaltak okafogyottá váltak, tekintettel a módosított összegezésre.

30. A kérelmező 2022. május 31. napján előzetes vitarendezési kérelmet terjesztett elő, amelyben rögzítette, hogy álláspontja szerint az ajánlatkérő jogszerűtlenül nyilvánította ajánlatát érvénytelenné. A kérelmező az érvénytelenség 1. indoka kapcsán előadta, hogy az ajánlatkérő álláspontja szerint a jelen eljárás tárgyát képező várható adóévi költségek és ráfordítások összege a jelenlegi globális helyzetben megalapozottan nem számítható, így a társasági adó, vagy az iparüzési adó mértékét sem lehet felelősen megbecsülni. Álláspontja szerint a kiegészítő árandokolásokban bemutatottak alapján az ajánlatkérő nem tudott megalapozott döntést hozni abban a kérdésben, hogy a kérelmezőnek várhatóan keletkezik-e társasági-, vagy iparüzési adó fizetési kötelezettsége a szerződéssel érintett időszakban, figyelemmel arra, hogy csak ebben az esetben kellene szerepeltetnie a költségtáblában az

adott tételt. Tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő nem kért további kiegészítő tájékoztatást a kérelmezőtől, megsértette a Kbt. 69. § (2) bekezdésének utolsó fordulatóban foglaltakra figyelemmel a Kbt. 72. § (1) bekezdését.

31. A kérelmező az érvénytelenség 2. számú indoka vonatkozásában előzetes vitarendezési kérelmében rögzítette, hogy az ajánlatkérő a Kbt 71. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel köteles lett volna biztosítani az érvénytelenség indokaként feltárt ellentmondások tisztázását, melyek az ajánlatban bemutatott kapacitásaikat rendelkezésre bocsátó szervezetek kapcsán tett korábbi nyilatkozatok tartalmát is érintették.

Megjegyezte, hogy az előszerződések aláírását követően, de még az ajánlattételi határidőt megelőzően 2022. február 13. napján a kérelmező megállapodott az alkalmasság igazolására bemutatott szakemberekkel, hogy nyertessége esetén az eljárás eredményeként kötendő szerződés aláírásával egy időpontban a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően módosítják a közöttük létrejött jogviszony kereteit rögzítő szerződésük feltételrendszerét, aminek keretében a szakemberek a szerződés hatálya alatt gazdálkodó szervezetekként (KATA adózás szerinti, alanyi adómentes egyéni vállalkozóként) fogják biztosítani a szakértelmüket a szerződés teljesítéséhez. A kérelmező álláspontja szerint a kiegészítő indokolásban feltüntetett költségtételek szakmailag alátámasztottak, az ajánlati ár megalapozott.

Figyelemmel arra, hogy a kérelmező a közöttük lévő jogi jellegtől függetlenül mutathat be kapacitást nyújtó szervezetet az ajánlatában, így álláspontja szerint az ajánlatában nem volt köteles olyan kötelezettségvállalást tartalmazó dokumentumot benyújtani, amely előre tipizálja, hogy a szerződés teljesítése során milyen jogviszony kerül kialakításra a felek között. Az előszerződés, illetve a más formában vállalt kötelezettségvállalás csupán azt hivatott alátámasztani, hogy az adott szakember a teljesítésbe ténylegesen bevonásra kerül, a kapacitásai a teljesítés során rendelkezésre fognak állni. Álláspontja szerint az ajánlat részeként benyújtott dokumentumok ezt maradéktalanul alátámasztják.

A kérelmező álláspontja szerint az ajánlatkérő ajánlatának érvénytelenné nyilvánításával megsértette a Kbt. 73. § (2) bekezdését.

32. A kérelmező az érvénytelenség 3. számú indoka vonatkozásában előzetes vitarendezési kérelmében rögzítette, hogy az ajánlatkérőnek további árándokoláskéréssel kellett volna élnie annak érdekében, hogy K. D. ügyfélkapcsolati vezető szerződés teljesítésébe történő bevonásának jogi konstrukciója alapján meggyőződhessen róla, hogy a projektben történő közreműködését nem szükséges a kiegészítő árándokolás részeként benyújtott költségtáblázatban szerepeltetni.

A kérelmező tájékoztatta az ajánlatkérőt, hogy hasonló esetekben a kérelmező ingyenes megbízási szerződéseket köt a munkavállalóival a közreműködésükkel érintett feladatokra. Ebből adódóan, mivel a K. D. közreműködésével fizetési kötelezettség nem keletkezik ajánlattevő oldalán, így a költségtáblában történő feltüntetése sem szükségszerű, ahogyan ezt ajánlattevő az árándokolásában bemutatta.

33. A kérelmező az érvénytelenség 4. számú indoka vonatkozásában előzetes vitarendezési kérelmében rögzítette, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. § 73. (2) bekezdését a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánításával, tekintettel arra, hogy ajánlattevő a meg nem nevezett szakemberek bére/alvállalkozói díja az indokoláskéréssel összhangban megjelölésre került az árándokolásukban, ugyanis rögzítette, hogy a további alvállalkozók bevonására a költségkeretek megtartásával fog történni. Álláspontja szerint az ajánlatkérő

megsértette továbbá a Kbt. 2. § (4) bekezdésében rögzített jóhiszemű és tisztességes elbánás alapelvét.

Megjegyezte továbbá, hogy a költségkeret megtartását jelenti az a körülmény is, ha a kérelmező a rögzített óradíjknál kedvezőbb összegben tud szerződést kötni az alvállalkozókkal. Ez az esetleges megtakarítás meglátása szerint nem befolyásolja az ajánlati ár megalapozottságát.

34. A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmében kérte az ajánlatkérőt, hogy az eljárást lezáró döntését az előadott észrevételeink mentén vizsgálja felül, és a kérelmező ajánlatának megalapozottsága és teljesíthetősége tekintetében hozandó döntése alátámasztásához szükséges információk beszerzése érdekében további eljárási cselekményeket foganatosítson a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánításának visszavonása mellett.

35. Az ajánlatkérő 2022. június 6. napján a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére irányuló válaszában az érvénytelenség 1. számú indoka vonatkozásában rögzítette, hogy a kérelemben foglaltakat, mint alaptalan észrevételeket elutasítja. Kifejtette, hogy az ajánlattevőknek kalkulálniuk kell mind a közvetlen, mind a közvetett költségekkel, különösen a társasági és iparüzési adóval, figyelemmel arra, hogy ezen költségek szorosan a szerződés teljesítéséhez, illetve annak kapcsán realizált bevételhez kapcsolódó költségek. Amennyiben valamilyen oknál fogva ezen költségek nem merülnek fel, mert ajánlattevő mentesül ezen adófizetési kötelezettségek alól, úgy ezt tényszerű adatokkal, igazolásokkal alátámasztottan kell bemutatnia az ajánlatkérő felé.

36. Az ajánlatkérő a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére irányuló válaszában az érvénytelenség 2. számú indoka vonatkozásában rögzítette, hogy a kérelmező ajánlata, illetve hiánypótlása keretében, annak részeként bemutatta a három, alkalmasság igazolásában bevonásra kerülő szakembert, valamint a velük kötött előszerződést. Mind a benyújtott dokumentumok, mind az előszerződések tartalmát tekintve kétséget kizáróan azt mutatták az ajánlatkérő számára, hogy a bevonásra kerülő szakemberek természetes személyként fognak a teljesítésben részt venni, az ajánlatkérő ezen jogviszony tekintetében vizsgálta a benyújtott dokumentumok megfelelőségét. Sem az ajánlatban, sem a hiánypótlásban benyújtott dokumentumok nem tartalmazzak arra való utalást, hogy a kérdéses három szakembert a kérelmező egyéni vállalkozóként kívánta bevonni. A kérelmező az árándokolás során megadott válaszával nem oldotta fel az ellentmondást, nem igazolta megfelelően a bevonásra kerülő, adószámos természetes személyek esetében kötelezően fizetendő járulékfizetési kötelezettségeket, ezzel nem igazolta az ajánlati ára megalapozottságát. A kérelmezőnek az ajánlata benyújtásával egyidejűleg beállt az ajánlati kötöttsége, mely alapján a nevezett szakembereket természetes személyként kívánta a projekt megvalósításába bevonni, amit indokolása során sem cáfolt meg, illetve ezzel ellentétes tartalmat nem közölt, így ajánlatkérő ennek ismeretében végezte el a bírálatot. Az esetleges ezzel ellentétes későbbi nyilatkozat, miszerint gazdálkodó szervezetként kerülnének bevonásra szintén megalapozná az ajánlat érvénytelenségét, ugyanis a kérelmező nem konzekvensen, a kérdésekre részválaszokat adva, nem teljes objektivitásában mutatta be árai alátámasztását, ami nem igazolja ajánlatkérő felé annak teljesíthetőségét.

37. A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére irányuló válaszában az érvénytelenségi ok 3. számú indoka vonatkozásában rögzítette, hogy a kérelmező a költségek 100%-át bemutatta, tehát nem mutatta ki, hogy a saját kapacitás nyújtása milyen költséget jelent, illetve, hogy azt miként vette számításba, így az indokolásból egyértelműen nem állapítható meg, hogy valamennyi költségelem figyelembe vételre került-e.

38. A kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére irányuló válaszában az érvénytelenségi ok 4. számú indoka vonatkozásában lényegében megismételte az összegezésben, az érvénytelenségi ok 4. számú indokaként rögzítetteket.

A jogorvoslati kérelem és a kérelmező észrevétele

39. A kérelmező az előzetes vitarendezési kérelem elutasítását követően 2022. június 10. napján jogorvoslati kérelmet terjesztett elő az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésével szemben. A kérelmező egyetlen kérelmi elemet tartalmazó jogorvoslati kérelmében megsértett jogszabályi rendelkezésként a Kbt. 72. § (1) bekezdését, a Kbt. 73. § (2) bekezdését, a Kbt. 2. § (3) bekezdését, illetve a Kbt. 2. § (4) bekezdését jelölte meg. A kérelmező a megjelölt jogsértés megállapítása mellett kérte, hogy az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésének megsemmisítését, és az ajánlatkérő az ajánlatok újra értékelésére, megfelelő bírálati cselekmények elvégzésére és új eljárást lezáró döntés meghozatalára való kötelezését.

40. A kérelmező rögzítette kérelmében az ajánlatkérő által megjelölt aránytalanul alacsony ár érvénytelenségi ok körében előadott indokokat, amelyekre tekintettel megjegyezte, hogy álláspontja szerint az árindokoláskérés jogintézménye arra szolgál, hogy ajánlatkérő megnyugtatóan meg tudja állapítani azt, hogy az adott szolgáltatás azon az áron teljesíthető, amely ajánlati árat ajánlattevők megajánlottak. Az árindokolás kérés nem használható fel arra, hogy ajánlatkérő egy korábban megfelelőnek tekintett árindokolást ismételt indokoláskérésekkel addig boncolgasson, ameddig talál olyan elemet az indoklásban, amelyet ajánlattevő nem fejtett ki mindenre kiterjedő módon, de egyébként az ajánlati ár igazolható a megadott számításokkal, illetve alátámasztó dokumentumokkal.

41. Kérelmező álláspontja szerint, amennyiben a megadott ajánlati árra vetítetten kimutatható – jelentős mértékű – haszna van egy adott ajánlattevőnek, úgy ajánlatkérő akkor sem nyilváníthatja nem megfelelőnek az árindokolást, amennyiben abból egyes elemek nem mindenre kiterjedően kerültek részletezésre. Amennyiben kimutatható haszonnal számol az ajánlattevő – amely haszon összetételével kapcsolatban sem indokoláskérés, sem számítási elvre vonatkozó észrevétel nem érkezett – úgy álláspontja szerint az árindokolás megfelelőnek tekinthető.

42. A kérelmező az érvénytelenség 1. számú indoka vonatkozásában a társasági- és iparüzési adóval kapcsolatban megjegyezte, hogy az iparüzési adó a megajánlott ajánlati árhoz viszonyítva olyan jelentéktelen mértékű, hogy az érdemben nem befolyásolja ajánlatkérő döntését arra vonatkozóan, hogy a kérelmező ajánlati ára megalapozott-e. A kérelmező álláspontja szerint a társasági adófizetési kötelezettséget az adott munkára vonatkozóan nem képes még arányosítva sem megadni, tekintettel arra, hogy az az éves bevétel alapján változik, azaz egy ajánlattevő által megadott arányszám torz képet adna az árindokolás során, figyelemmel arra, hogy – pontos, adóévre vetített adatok hiányában – az arányosítás ebben az esetben nem lehetséges.

43. A kérelmező az érvénytelenség 2. számú indoka vonatkozásában előadta, hogy az árindokolások során tájékoztatta az ajánlatkérőt, hogy a szakembereket a KATA/KIVA tv. szerint kívánja igénybe venni, ezért a szakemberek tekintetében nem merül fel munkabér, illetve a munkabért terhelő járulékfizetési kötelezettség, tekintettel arra, hogy a vonatkozó járulékokat a kisadózó fizeti meg. Figyelemmel arra, hogy a kérelmező ajánlata részeként előszerződéseket csatolt, alátámasztotta, hogy kisadózóként kívánja igénybe venni a

szakembereket. A kérelmező következetesen kisadózóként mutatta be árándokolásai során az igénybe venni kívánt szakembereket. A kérelmező megjegyezte továbbá, hogy a KATA/KIVA tv. kisadózónak tekinti a kisadózó vállalkozások tételes adóját jogszerűen választó egyéni vállalkozó esetében az egyéni vállalkozót, mint magánszemélyt.

44. A kérelmező álláspontja szerint megfelelően alátámasztotta az igénybe venni kívánt kapacitást nyújtókra vonatkozó költségeket, esetükben csak a kimutatott megbízási díj merült fel az árképzéskor, tekintettel arra, hogy a kisadózót terhelik a járulékok befizetésének kötelezettsége.

Ezt a tényt a kérelmező többször is tisztázta az eljárás során, így ajánlatkérő számára egyértelműen ki kellett volna derülnie, hogy milyen jogviszony szerint vette igénybe a megjelölt szakembereket. Ennek megfelelően az igénybe venni kívánt szakemberek esetében munkabér költség és az azt terhelő járulékok nem merülnek fel.

45. A kérelmező az érvénytelenség 3. számú indoka vonatkozásában előadta, hogy az ügyfélkapcsolati vezetővel kapcsolatban külön költség nem merül fel, figyelemmel arra, hogy K. D. nem kizárólag jelen projekt keretén belül kerül bevonásra a teljesítésbe, illetve jelen projekt esetében olyan csekély feladatok merülnek fel esetében, illetve a feladatköre nem terjed ki a közbeszerzés tárgya szerinti tevékenységre, ezáltal a projekt során tényleges feladatot nem lát el, amely nem befolyásolja a kérelmező árképzését.

A projekt külső résztvevőinek felkeresési, konzultációs és szerződéses költségei esetében sem merült fel semmilyen költség a kérelmező oldalán, tekintettel arra, hogy egy telefonon történő megkeresés, konzultáció, illetve egy elektronikus formában történő szerződéskötési folyamat költségei nem értelmezhetők, vagy olyan alacsonyak, amelyek nem befolyásolják az ajánlati árat, illetve annak megítélését, hogy a szolgáltatás az adott áron teljesíthető.

A kérelmező megjegyezte, hogy amennyiben a fent meghatározott költségekkel számolt volna, akkor is alátámasztott lenne az ajánlati ára, figyelemmel a kimutatott haszonra, amennyiben a fenti költségekkel számolna a kérelmező, úgy azon költségek a kimutatott hasznot csökkentő tételek lennének.

46. A kérelmező az érvénytelenség 4. számú indoka vonatkozásában előadta, hogy a kiegészítő árándokolásban megadott 12 fős szakembergárda költségei bemutatásra kerültek a korábbi árándokolásokban is az egyes költségvetési sorokon (lásd: projekt menedzser, backend fejlesztő stb.). A kérelmező álláspontja szerint az árándokolásokban megjelenítette ezeket a költségeket, ugyanis ezen költségek tekintetében is megbízási díjjal számolt, amelyet az árándokolás is tartalmaz, figyelemmel arra, hogy a bevonnai kívánt szakembereket szabadúszóként jelölte meg.

47. A kérelmező álláspontja szerint a benyújtott árándokolások megfelelően alátámasztják az ajánlati árat, az nem tekinthető aránytalanul alacsonynak. Előadta, hogy az ajánlatkérő megsérti a Kbt. 2. § (3)-(4) bekezdéseit azzal, hogy olyan ajánlattevőt hirdet ki az eljárás nyerteseként, amely irreálisan magas ajánlati árat ajánlott meg, figyelemmel különösen a kérelmező által kimutatott haszonra.

48. A kérelmező 2022. június 24. napján tett észrevételében fenntartotta a korábban előadottakat. Előadta, hogy az átalányárból hiányolt költségelemek a szakmai feladatok kalkulált mennyiségét nem érintik, tehát a szakmai feladatok teljesíthetőségét, az azok teljesítéséhez, teljesíthetőségéhez az ajánlatkérő nem tett észrevételt, kizárólag olyan hiányzó

költségelemek megjelölését kérte, amelyek összege a kalkulált haszonnak is csak egy kisebb hányadát teszik ki. A kérelmező álláspontja szerint a társasági- és iparüzési adó összegének feltüntetése a projekt költségvetésben ésszerűtlen és indokolatlan. Álláspontja szerint a közterhek megfizetése elválik az eljárás tárgyát képező feladatok teljesíthetőségétől.

49. A kérelmező meglátása szerint irreleváns a teljesíthetőség szempontjából, hogy az ajánlatkérő hány szakember bevonásával teljesíti a feladatokat. A kérelmező előadta, hogy egyértelműen nyilatkozott, hogy valamennyi a szerződés teljesítésébe bevonandó szakember az árindokolásban rögzített árak megtartása mellett fog részt vállalni a projektben. Tekintettel arra, hogy a tervezett óraszámokat az ajánlatkérő szakmai érvek mentén nem vitatta, pusztán a bevonásra kerülő szakemberek száma kapcsán merült fel benne kérdés, ami az ajánlat érvénytelenné nyilvánítására az összegezésben megjelölt érvénytelenségi ok jogszerűen nem lett volna alkalmazható.

Az ajánlatkérő észrevételei

50. Az ajánlatkérő 2022. június 20. napján érkezett észrevételében a módosított összegezésében és a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére adott válaszában kifejtetteket részben megismételte.

51. Az ajánlatkérő az érvénytelenség 1. számú indoka vonatkozásában a helyi iparüzési adóval és a társasági adóval kapcsolatban előadta, hogy ha az egyes árelemek nem egyértelműen kerülnek bemutatásra az ajánlattevő részéről, illetve, ha az ajánlattevő nem ott kalkulálja az egyes költségeket, ahol azok felmerülnek, nem mutatja be konkrétan, hogy mekkora összeggel számolt, akkor az az ajánlatkérő számára nem ellenőrizhető és nem tud meggyőződni az ajánlati ár megalapozottságáról, teljesíthetőségéről.

Az ajánlatkérő észrevételében hivatkozott a Döntőbizottság D.552/33/2020. sz. határozatára, amelyben a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő nem járt el helyesen, amikor úgy fogadta el az ajánlattevői költségkalkulációt, hogy a benyújtott árindokolás nem tér ki a közterhek, illetve egyéb közvetlen és közvetett költségek kalkulációjára, azok beépítettségére.

52. Az ajánlatkérő előadta, hogy az ajánlatkérő döntési jogkörébe tartozik, és nem a kérelmező megítélésébe, hogy az ajánlatkérőnek a „jelentéktelen összeg” befolyásolja-e a döntését az alátámasztottság tekintetében, mely kapcsán hangsúlyozza, hogy nem kizárólag a kalkulált összeg hiánya és be nem mutatása, hanem az alátámasztottság és a figyelembevétel mellőzése is megjelenik tárgyi esetkörben, amely a teljesíthetőséget megkérdőjelezi.

53. Az ajánlatkérő álláspontja szerint téves az a jogorvoslati kérelemben előadott Kérelmezői állítás, miszerint a megadott ajánlati árra vetítetten kimutatható jelentősebb mértékű haszon esetében az árindokolás nem nyilvánítható nem megfelelőnek, hiszen az egyben automatikusan indokolja a teljesíthetőséget. Az ajánlatkérő hivatkozik a Döntőbizottság D.456/2019. sz. határozatára (mely megerősítésre került a Fővárosi Törvényszék 104.K.701.001/2020/6. számú ítéletében) amely rögzíti, hogy az aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás megítélése szempontjából a nyereség mértékének nincs relevanciája, elsősorban azért, mert az árindokolásnak a teljesíthetőséget, és nem a nyereséges teljesítést kell alátámasztania.

54. Az ajánlatkérő álláspontja szerint téves az a jogorvoslati kérelemben előadott állítás is, hogy az árindokolás kérés nem használható fel arra, hogy az ajánlatkérő egy korábban megfelelőnek tekintett árindokolást ismételt indokoláskérésekkel tovább „boncolgasson”.

Egyrészt a Kbt. 80. § (4) bekezdésében foglalt jogintézmény kifejezetten lehetővé teszi, hogy a vitarendezési kérelem alapján az ajánlatkérő újranyithatja a bírálatot, és további árindokolás kérést küldjön ki, amennyiben az szükséges és ennek útján az eljárásban történt esetleges törvénysértés orvosolható (ahogy jelen eljárásban is történt). Az ajánlatkérőt az ár megalapozottságának vizsgálatára való kötelezettség pedig mindaddig terheli, ameddig hitelt érdemlően meg tud bizonyosodni arról, hogy az árindokolás elfogadható vagy nem elfogadható. Ez alapján az ajánlatkérőnek kifejezetten feladata és kötelezettsége az, hogy felfedje a hiányosságokat és magyarázatot várjon mindazon kérdésekre, amelyek kétségre vonják a teljeskörű és gazdaságilag észszerű ajánlatot.

55. Az ajánlatkérő az érvénytelenség 2. számú indoka vonatkozásában előadta, hogy a kérelmező kizárólag az előzetes vitarendezési kérelemben adta elő első alkalommal, hogy természetes személy minőségük helyett egyéni vállalkozóként kívánja bevonni a szakembereket, ebből következőleg a jogorvoslati kérelemben előadott érvelése kifejezetten iratellenes, az ajánlatban benyújtott dokumentumok a felhozott indokait nem támasztják alá. Az előzetes vitarendezés nem ad arra módot, hogy a korábban nem teljesített hiányokat, felvilágosításokat ajánlattevő megadja, vagy az ajánlata tartalmától ellentétes nyilatkozatokat tegyen.

56. Az ajánlatkérő meglátása szerint téves az a kérelmezői álláspont, hogy irreleváns, hogy az ajánlatban mit nyilatkozik a szakember bevonásának formájáról, és majd a teljesítés során más formában, vagy éppen más szervezet részéről kerül bevonásra: a Kbt. 138. § (2) bekezdése alapján azt a szervezetet/személyt kell a teljesítésbe bevonnia, akit az ajánlatban adott minőségében nevesített és részt vett az alkalmasság igazolásában. Amennyiben az ajánlattétel időpontjában már ismert volt, hogy az előszerződésekhöz képest és a később kötött megállapodásnak megfelelően mégiscsak egyéni vállalkozás keretében kívánta a szakembereket bevonni, úgy a kérelmezőnek a benyújtott nyilatkozatokat, dokumentumokat az ajánlatban vagy önkéntes hiánypótlás keretében az ajánlatkérő tudomására kellett volna hoznia.

57. Az ajánlatkérő az érvénytelenség 3. számú indoka vonatkozásában előadta, hogy a kérelmező az árindokolásaiban egyáltalán nem tett olyan utalást, ami arra engedne következtetést, hogy K. D. nem a saját munkavállalója, hanem egyéni megbízás keretében foglalkoztatott megbízottja lenne.

58. Ajánlatkérő nem ért egyet azzal a jogorvoslati kérelemben szereplő állásponttal, hogy mivel a feladatok csekély jellegűek, és alacsony összegűek, ezért irreleváns lenne azok szerepeltetése. Az ajánlatkérő megjegyezte, hogy míg az árindokolások keretében a kérelmező arról nyilatkozott, hogy K. D. az adminisztrációs feladatokban segít, azaz feladatot lát el, addig a jogorvoslati kérelemben következtetlenül már arról nyilatkozik, hogy K. D. tényleges feladatot nem lát el.

59. Az ajánlatkérő az érvénytelenség 4. számú indoka vonatkozásában előadta, hogy a kérelmező a 12 fő szakember vonatkozásában semmilyen magyarázatot, információt nem közölt arra vonatkozóan, hogy kik ezek a szakemberek, milyen feladatok ellátására kerülnek bevonására, milyen relációban vannak a már bemutatott szakemberek feladatellátásával kapcsolatban.

60. Az ajánlatkérő előadta, hogy téves az a kérelmezői állítás, hogy a további 7 szakember közreműködésének az alátámasztottsága irreleváns lenne pusztán azon oknál fogva, hogy

azokat az árindokolási táblázatban szereplő kompetenciák keretein belül, az ottani költségeket is megtartva vonja be a teljesítésbe. Az ajánlatkérő nem egy-egy, a teljesítésben közreműködő alvállalkozó által megajánlott díj alapján vizsgálja az ár alátámasztását, ez nem tekinthető objektív alátámasztásaként annak, hogy az adott területre (pl. back-end fejlesztő) a bemutatott szakemberen túl további olyan alvállalkozó szakembert is bevon, aki egyrészt rendelkezésre is áll a teljesítésre, másrészt biztosan vállalja is ezért a megbízási díjért a feladatot.

61. Az ajánlatkérő előadta, hogy amennyiben a kérelmező számára az ajánlati ár meghatározásának időpontjában és a műszaki tartalom ismeretében ismert volt, hogy további szakemberek bevonása szükséges, és mindezen feladatok ellátásához előzetesen már tárgyalt is további szakemberek bevonásáról, akkor a velük kötött megállapodásokat az ajánlatkérő tudomására kellett volna hoznia, annak érdekében, hogy az ajánlatkérő megismerhesse a teljesítésben közreműködő szakembereket, valamint ezek objektív módon alátámasztott költségét.

Az egyéb érdekelt észrevételei

62. Az egyéb érdekelt 2022. június 21. napján tett észrevételében kifejtette, hogy a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása jogszerű és szakmailag indokolt volt. Álláspontja szerint önmagában az is az árindokolás megalapozatlanságát igazolja, hogy az indoklását az ajánlatkérői kérdések alapján, annak megfelelni próbálva változtatja a kérelmező, azaz nem előzetesen tervezte meg a projekt személyi és dologi ráfordításának költségeit. Előadta, hogy súlytalan az a kérelmezői indoklás, hogy egy magas haszon miatt, ha valamire nem gondolt az ajánlattevő, akkor az a haszonból kifizethető. A haszon a szolgáltatásból származó nyereség és nem egy olyan csomag, amelynek a terhére majd különböző költségeket el lehet számolni. Álláspontja szerint ez a téves kérelmezői elképzelés igazolja azt, hogy előzetesen nem tervezte meg a kérelmező a szolgáltatását, azaz az ajánlati ára nem megalapozott.

63. Az egyéb érdekelt álláspontja szerint ugyanez a téves szemlélet tükröződik vissza az iparüzési adó esetében is, amelynek kis mértéke miatt az ajánlattevő ezzel nem is számolt. Ez nem az üzleti kockázat körébe tartozó esetleges téves költségbecslés, hanem egy jogszabály alapján kötelező adókötelezettség figyelmen kívül hagyása. A társasági- és iparüzési adó a bevételtől függ, így megalapozatlan azon kérelmezői kijelentés, hogy az az adott projekthez nem tervezhető.

64. Az egyéb érdekelt az érvénytelenség 2. indoka vonatkozásában előadta, hogy igaz, hogy az alkalmasság követelményeinek való megfelelés tekintetében a kapacitást nyújtó szervezettel vagy személlyel bármilyen jogi formában megállapodást köthet a részvételtől, de ennek a megállapodásnak a mikéntjét már be kell mutatnia az ajánlatában. Ha egy magánszemélyt, aki nem alanya a KATA/KIVA tv.-nek, ráadásul magánszemélyként kötött az ajánlattevővel előszerződést, azt nem lehet utóbb más jogviszony szerint minősíteni, hiszen arra az előszerződésben egyik fél sem vállalt kötelezettséget. Előadta, hogy a 12 fő szakember kisadózó alkalmazásának mindenképpen további adóvonzata is van.

65. Az egyéb érdekelt az érvénytelenség 3. indoka vonatkozásában előadta, hogy a kérelmező elismerte, hogy K. D. ügyfélkapcsolati vezető költségeivel nem számolt, tekintettel arra, hogy úgy fogalmazott, hogy „amennyiben a fent meghatározott költségekkel számolt volna”, akkor az a haszonból kifizethető.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

66. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárást 2022. január 14. napján indította meg, így a jelen jogorvoslati eljárásra is a Kbt. ezen a napon hatályos anyagi jogi rendelkezései az irányadók.

67. A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem nyomán azt vizsgálta meg, hogy a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét megalapozza-e az ajánlatkérő által megjelölt 4 érvénytelenségi indok valamelyike, továbbá megsértette-e az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás során a Kbt. 2. § (3) bekezdésében foglalt jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek, valamint a megfelelő eljárás és a joggal való visszaélés tilalmának alapelvét, illetve a Kbt. 2. § (4) bekezdését, a közpénzekkel való hatékony és felelős gazdálkodás elvét.

68. A Kbt. értelmező rendelkezései között, a 3. § 16. pontja meghatározza, hogy a kérelmi elem: a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz benyújtott jogorvoslati kérelemnek az az elkülöníthető része, amely tartalmazza a jogsértőnek vélt kérelmezetti eljárási cselekményt, magatartást, döntést vagy mulasztást a megsértett jogszabályi rendelkezés(ek) megjelölésével, valamint a Közbeszerzési Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt és annak indokait, azzal, hogy a kérelmező ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés vitatása egy kérelmi elemet képez, kivéve, ha valamely érvénytelenségi okhoz egyéb jogkövetkezmény is fűződik.

A Döntőbizottság utal arra, hogy a Kbt. 3. § 16. pontja szerint a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét megállapító ajánlatkérői döntés vitatása egy kérelmi elemnek tekintendő függetlenül attól, hogy az ajánlatkérő több érvénytelenségi indokot jelölt meg a kérelmező ajánlatának érvénytelensége kapcsán. Így, ha bármely érvénytelenségi indok megalapozott, az ajánlat érvénytelen.

További kérelmi elemnek minősül tárgybani esetben a Kbt. 2. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt alapvető jogszértésre való hivatkozások.

69. A Döntőbizottság a döntése meghozatala során az alábbi rendelkezésekre volt alapvetően figyelemmel.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

A Kbt. 72. § (1)-(4) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe

vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

- (2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen
- a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
  - b) a választott műszaki megoldásra,
  - c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
  - d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,
  - e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
  - f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez - ha az elfogadhatóság kétséges - további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekéről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

A Kbt. 73. § (2) és (4) bekezdése szerint:

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

(4) Az (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen az ajánlat különösen, ha nem felel meg azoknak a környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek, amelyeket a jogszabályok vagy kötelezően alkalmazandó kollektív szerződés, illetve a 4. mellékletben felsorolt környezetvédelmi, szociális és munkajogi rendelkezések írnak elő. A Közbeszerzési Hatóság - a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter által minden évben rendelkezésére bocsátott adatszolgáltatás alapján - tájékoztatást tesz közzé honlapján a Magyarországon egyes ágazatokban alkalmazandó kötelező legkisebb munkabérről.

70. A Döntőbizottság elsődlegesen az aránytalanul alacsony ár jogintézménye kapcsán ismerteti, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdésében a jogalkotó azt a feltételrendszert határozta meg, hogy az ajánlatkérő miként köteles eljárni, amennyiben megállapítja, hogy az ajánlat aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz. A Kbt. 72. § (2)-(6) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően kell az ajánlatkérőnek az indokolás(ok) tartalma alapján vizsgálnia a szerződésnek a megajánlott áron való teljesíthetőségét, a vállalat megalapozottságát. E vizsgálat alapján kerülhet az ajánlatkérő abba a helyzetbe, hogy döntést hozzon az érintett ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről. Az ajánlatkérőnek az indokoláskérésben konkrétan meg kell adnia azokat az általa lényegesnek tartott ajánlati elemeket, amelyekre vonatkozóan kéri az adatok és az indokolás benyújtását. A Kbt. 72. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít az ajánlatkérő számára, hogy az ajánlattevői indokolással kapcsolatban további kiegészítő tájékoztatást, indokolást kérjen, egyúttal kötelezettséggé rögzíti az árajánlat megalapozottságáról való meggyőződést.

71. Az ajánlattevőnek úgy kell megtennie indokolását, hogy nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés a megajánlott áron ténylegesen teljesíthető lesz. Az árandokolásra felhívott ajánlattevőnek objektív tényeket és számításokat kell közölnie annak érdekében, hogy az ajánlatkérő megalapozott döntést hozzon. Az ajánlatkérő pedig a jogszabályi rendelkezések és a kialakult joggyakorlat értelmében kizárólag abban az esetben fogadhatja el az ajánlattevő árandokolását, indokolásait, és annak alapján az ajánlatban megadott vállalást, amennyiben az kétséget kizáróan, számszerű adatokkal alátámasztott, objektív módon ismertetett vállalást tartalmaz. Az ajánlatkérőnek a döntése meghozatalakor rendelkezésére álló dokumentumok alapján kell kétséget kizáróan meggyőződni a vizsgált ajánlati elem megalapozottságáról, objektív teljesíthetőségéről.

72. Az aránytalanul alacsony ár kapcsán az ajánlattevő által adott indokolás(ok)nak azért van különösen nagy jelentősége, mert az ajánlattevő az abban foglalt adatokkal támasztja alá az ajánlati árát, az indokolásban mutatja be és győzi meg az ajánlatkérőt, hogy a közbeszerzési eljárás során az ajánlati árának kalkulálása során minden felmerülő költséggel számolt. Az indokolásnak megalapozottnak, objektív alapúnak kell lennie, mert csak az támasztja alá az aránytalanul alacsony árat, vállalást. Amennyiben az ajánlattevő által az indokolásban, kiegészítő indokolásban közölt információk nem indokolják megfelelően, nem támasztják alá egyértelműen, objektíven, kétséget kizáróan, hogy a szerződés a megajánlott áron teljesíthető, akkor az ajánlatkérő köteles érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot (Kbt. 72. § (3) bekezdés).

73. Az aránytalanul alacsony ár és annak indokolása önálló jogintézmény, saját szabályozással bír a Kbt. rendszerén belül, így nem vonatkozik rá és nem alkalmazható a Kbt. 71. §-a szerinti hiánypótlás és felvilágosításkérés szabályai. Az erre való hivatkozások az aránytalanul alacsony ár esetében nem relevánsak, nem vehetők figyelembe.

74. A Döntőbizottság megvizsgálta a kérelmező árandokolását, kiegészítő árandokolásait az ajánlatkérő által az érvénytelenség indokaként megjelölt tételek kalkulálása tekintetében.

75. A Döntőbizottság az érvénytelenség 1. számú indoka vonatkozásában a társasági- és iparüzési adóval kapcsolatban rögzíti, hogy egy gazdasági társaságnál minden esetben merülnek fel különböző költségek, amelyek az adott közbeszerzéssel kapcsolatban lehetnek közvetlenek vagy közvetettek. Közvetlennek azok a költségek minősülnek, amelyek szorosan kapcsolódnak az adott közbeszerzéshez, közvetettek pedig azok a költségek, amelyek nem kapcsolódnak szorosan az adott közbeszerzéshez, azonban mivel működési költségek, így azokkal kalkulálni kell.

76. A Döntőbizottság a rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapította, hogy a kérelmező az árandokoláskérésre becsatolt, kiegészítő árandokolás kérés körében módosított költségindokolást tartalmazó táblázatában annak ellenére nem szerepeltette a társasági- és iparüzési adó költségeit, hogy az ajánlati dokumentációban az értékelési szempontok között meghatározásra került az ajánlati ár vonatkozásában, hogy az ajánlati árnak minden, a szerződésszerű teljesítés érdekében, felmerülő költséget, adót, közterhet magában kell foglalnia. A kérelmező a kiegészítő indokoláskérésre 2022. május 23. napján kelt válaszában kifejtette – mintegy alátámasztva a költségelem fel nem tüntetésének okát –, hogy a társasági- és iparüzési adót nem lehet egy projektre vetített módon lebontani, azok hányada csupán a fejlesztés lezárultát magába foglaló üzleti év elszámolásakor jelenik meg a tárgyév bevételeinek arányosságában, ez pedig nem a jelenlegi költségindokolási folyamat pénzügyi aktusa.

77. Nem foghat helyt azon kérelmezői álláspont, mely szerint amennyiben kimutatható haszonnal számol egy ajánlattevő, akkor az ajánlatkérő nem nyilváníthatja nem megfelelőnek az árindokolását. A Döntőbizottság osztja az ajánlatkérő azon álláspontját, miszerint a kialakult gyakorlat konzekvens a tekintetben, hogy a teljesítés során felmerülő minden költséget ott kell figyelembe venni, ahol, vagy amivel kapcsolatban az felmerül, továbbá az ajánlatkérő az árvizsgálat során teljesítéssel együtt járó kötelezettségek és terhek alátámasztását és megalapozottságát vizsgálja a teljesíthetőség tekintetében, nem pedig a mindezek felül jelentkező haszon észszerűségét vagy nagyságát.

78. A Döntőbizottság utal a D.456/2019. számú ügyben hozott határozatára, melyben megállapította, hogy az aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás megítélése szempontjából a nyereség mértékének nincs relevanciája, elsősorban azért, mert az árindokolásnak a teljesíthetőséget, és nem a nyereséges teljesítést kell alátámasztania.

79. A Döntőbizottság a fent előadottakra tekintettel megállapította, hogy az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát az érvénytelenség 1. számú indoka alapján.

80. Ezt követően a Döntőbizottság a kérelmező ajánlata érvénytelenné nyilvánításának 2. számú indoka jogszerűségét vizsgálta. A 2. számú indok esetében a vita a felek között abban áll, hogy a kérelmező által kapacitást nyújtóként megnevezett három szakemberrel (H. P., D. D. és T. N.) milyen minőségben (magánszemély vagy egyéni vállalkozó) kívánt a kérelmező szerződést kötni, illetve erre tekintettel kellett volna-e a kérelmezőnek adó- és járulékfizetési kötelezettséggel számolnia.

81. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a rendelkezésre álló előszerződésekben természetes személy megnevezéssel szerepelnek a kapacitást nyújtó szakemberek.

82. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. § 17. pontja definiálja, hogy ki minősül egyéni vállalkozónak. E szerint egyéni vállalkozó az, aki az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő magánszemély.

Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény 2. § (1) bekezdése értelmében Magyarország területén természetes személy a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti letelepedés keretében üzletszerű gazdasági tevékenységet egyéni vállalkozóként végezhet.

83. A Döntőbizottság álláspontja szerint pusztán azért, mert az előszerződésekben a kapacitást nyújtó szakemberek természetes személyként szerepelnek, nem zárható ki annak lehetősége sem – a 82. pontban hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre tekintettel –, hogy egyéni vállalkozói minőségben kívánt a kérelmező velük szerződést kötni.

84. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő kötelezettsége minden kétséget kizáróan megbizonyosodni arról, hogy az ajánlattevő ajánlata megalapozott és objektív módon alátámasztott vállalatot tartalmaz. Erre tekintettel a Kbt. 72. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít az ajánlatkérő számára, hogy az ajánlattevői indokolással kapcsolatban további kiegészítő tájékoztatást, indokolást kérjen, amíg kétség merül fel az ajánlati ár vonatkozásában.

85. Mindezekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő nem helytállóan nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát a 2. számú indokra alapítottn, ugyanis további kiegészítő indokoláskérésnek lett volna helye.

86. Ezt követően a Döntőbizottság az érvénytelenség 3. indoka jogszerűségét vizsgálta meg, amelyet az ajánlatkérő arra alapított, hogy nem volt számára megállapítható, hogy a kérelmező számolt-e a saját adminisztrációs költségeivel, továbbá nem számolt a projekt külső résztvevőinek felkeresési, konzultációs és szerződéses költségeivel sem.

87. A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező az árandokolásában és a kiegészítő árandokolásában nevesíti K. D. ügyfélkapcsolati vezetőt, mint adminisztrációs feladatokat ellátót.

88. A Döntőbizottság rögzíti, hogy téves az a kérelmezői álláspont, mely szerint, ha az ügyfélkapcsolati szakértő feladata csekély mértékű, akkor nem kell munkavállalói költséggel számolnia, illetve, hogy ha az ügyfélkapcsolati vezető, és a projekt külső résztvevőinek felkeresési, konzultációs és szerződéses költségeivel számolt volna, akkor is alátámasztott lenne az ajánlati ára, figyelemmel a kimutatott haszonra, valamint arra, hogy a költségek olyan jelentéktelenek, hogy a hasznot sem csökkentették volna érdemben.

89. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő az árandokolás kérésében azt kérte a kérelmezőtől, hogy mutassa be a szerződés teljesítéséhez szükséges emberi erőforrás időbeli és mennyiségi ráfordítását, továbbá mutassa be a saját alkalmazásában álló szakemberek munkabérét és munkabért terhelő kötelezettségeit, azaz valamennyi felmerülő feladat, és ezek költségvonzatának bemutatását kérte, nem csak a jelentősebb feladatokat.

90. A Döntőbizottság álláspontja szerint, tekintettel arra, hogy K. D. részéről a kérelmező által is nevesítetten történik feladatellátás, számolnia kellett volna legalább a projektre eső, illetve ezzel összefüggésben felmerülő feladattal.

91. A Döntőbizottság rögzíti, hogy kérelmező azon álláspontja, hogy a nem kalkulált költségek a haszonból kerülnek kifizetésre, nem fogadható el objektív, megalapozott indokolásként. Ez az indokolásadások során visszaélésre adhatna okot, ha egy ajánlattevő egy-egy költségtényezőt beleérthetne a nyereségbe. Épp ezért fontos az, hogy a felmerülő költségeket abban az árelemben kell kalkulálni, feltüntetni és bemutatni, ahol azok felmerülnek. Ha az egyes árelemek nem egyértelműen kerülnek bemutatásra az ajánlattevő részéről, illetve ha az ajánlattevő nem ott kalkulálja az egyes költségeket, ahol azok felmerülnek, nem mutatja be konkrétan, hogy mekkora összeggel számolt, akkor az az ajánlatkérő számára nem ellenőrizhető, és nem tud meggyőződni az ajánlati ár megalapozottságáról, teljesíthetőségéről. Az ilyen tartalmú indokolás nem alapozza meg az ajánlati ár objektív alátámasztását, a teljesíthetőség igazolását, pedig az indokolásnak erre kell szolgálnia.

92. A Döntőbizottság megjegyzi, hogy kollízió van a kérelmező ajánlati vállalása és a kérelemben előadottak között. A kérelmező a benyújtott kérelmében K. D. ügyfélkapcsolati vezetőről akként nyilatkozik, hogy vele kapcsolatban külön költséggel nem számolt, tekintettel arra, hogy a feladatköre nem terjed ki a közbeszerés tárgya szerinti tevékenységre, ezáltal a projekt során tényleges feladatot nem lát el. Ezzel ellentétben az ajánlatkérő árandokolására adott, 2022. április 8. napján, majd a kiegészítő árandokolásra adott, 2022.

május 23. napján kelt válaszában azt rögzítette, hogy K. D. adminisztrációs segítséget nyújt a megvalósítást vezető projektmenedzsernek.

93. A Döntőbizottság a fent előadottakra tekintettel megállapította, hogy az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát az érvénytelenség 3. számú indoka alapján.

94. Ezt követően a Döntőbizottság az érvénytelenség 4. számú indoka jogszerűségét vizsgálta meg. A kérelmező a kiegészítő árandokolásra 2022. április 8. napján benyújtott válaszában csatolta az alkalmasság igazolásában részt vevő szakemberektől származó ajánlatokat H. P., D. D. és T. N. szakemberek vonatkozásában. Emellett nyilatkozott arról, hogy további egy szakembert, N. D.-t bevon a projektmenedzseri feladatok ellátására, illetve egy ügyfélkapcsolati munkatársat, K. D.-t is bevon a projektbe. A kiegészítő indokoláskérésre adott 2022. május 23. napján kelt válaszában már 12 fős szakembergárda részvételéről nyilatkozik.

95. A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező által előadottak nem voltak összhangban, és mindezek alapján az ajánlatkérő nem tudott meggyőződni a további szakemberek esetében arról, hogy milyen feladatok ellátására kerültek bevonásra, milyen relációban vannak a már bemutatott szakemberek feladatellátásával kapcsolatban, ezért az ajánlatkérőnek további kiegészítő indokoláskérést kellett volna kibocsátania. A Döntőbizottság e körben visszautal a határozatának 84. pontjára, az abban foglaltak megismétlése nélkül.

96. Mindezekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő jogszerűtlenül nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát a 4. számú indokra alapítottan, mivel további kiegészítő indokoláskérésnek lett volna a helye.

97. A Döntőbizottság a fentiekben kifejtettek alapján arra a megállapításra jutott, hogy a kérelmező nem tudta megalapozottá tenni azt, hogy az ajánlati ára a költségtényezőket megfelelően tartalmazza.

98. Az érvénytelenség 1. és 3. számú indokai során felmerült költségek vonatkozásában megállapítható, hogy a kérelmező nem kalkulált azokkal. A Döntőbizottság kiemeli, hogy ha bármely érvénytelenségi indok megalapozott, az ajánlat érvénytelen, tekintettel a Kbt. 3. § 16. pontjára, mely szerint a kérelmező ajánlatának érvénytelensége egy kérelmi elemnek tekintendő függetlenül attól, hogy az ajánlatkérő több érvénytelenségi indokot jelölt meg a kérelmező ajánlatának érvénytelensége kapcsán.

99. Mindezekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő jogszerűen állapította meg, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján.

100. A Döntőbizottság a kérelmező ajánlatának bírálata során alapvető jogszélemre utaló körülményt nem tárt fel. A kérelmező sem hivatkozott olyan ajánlatkérői többletmagatartásra, mely alapvető sérelmet megalapozott volna az ajánlata bírálata során.

101. Mindezekre figyelemmel a Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva – a fenti indokokra tekintettel – az alaptalan kérelmet a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította.

102.A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

103.A Döntőbizottság a költségek viseléséről a Kbt. 151. § (9) bekezdése, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 126. § (2) bekezdésének a) pontjára figyelemmel rendelkezett, a jogorvoslati kérelem elutasítására tekintettel a kérelmező által megfizetett igazgatási szolgáltatási díj a kérelmező terhén marad.

104.A határozat rendelkezése(i) közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező.

A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2022. július 15.

Dr. Kozsuch Edina sk
közbeszerzési biztos

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Dr. Virágh Norbert sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Dr. Csizmadia Laura felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó (elektronikus úton)
2. Dr. Farkas Bálint felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó (elektronikus úton)
3. Dr. Nagymihály Tamás ügyvéd, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó (elektronikus úton)
4. Miniszterelnökség (elektronikus úton)